

Dnr. RS 2024/34

Inriktningsbeslut 2024-2025 för regionala utvecklingsmedel (anslag 1:1)

Det finns behov av satsningar inom alla målområden i den regionala utvecklingsstrategin (RUS). Finansieringsplanen anger fyra övergripande prioriteringar/kriterier som är långsiktiga och gäller över tid. Några områden och behov kan ändå lyftas fram som viktiga under den kommande tvåårsperioden. Följande prioriteringar pekas ut för 2024-2025.

Prioriteringar 2024-2025

En region med tillväxt

- Besöksnäring, kulturella och kreativa näringar samt livsmedelsnäringen ska prioriteras i syfte att bidra till ett brett, inkluderande och diversifierat näringsliv.
- Insatser ska prioriteras som ökar vilja, kunskap, förmåga och kapacitet till omställning till ett biobaserat cirkulärt näringsliv bland små och medelstora företag inom en bredd av branscher.

Funktionell geografi

- Det geografiska perspektivet ska synliggöras och integreras i de insatser som finansieras.

Civilsamhället

- Samverkansprojekt där etablerade aktörer tillsammans med civilsamhället genomför insatser för en hållbar regional utveckling ska prioriteras.

Medfinansiering i projekt

Vid finansiering av projekt bör en hög grad av medfinansiering utöver anslag 1:1 eftersträvas, dels av medel från EU:s fonder, dels av andra/egna medel. Det ska ses som meriterande för en projektansökan om anslag 1:1 utgör en mindre del av projektets totala budget.

Bakgrund

Enligt Finansieringsplanen ska inriktningen gälla i två år, men omprövas årligen. Regionstyrelsen antog 2023-04-04 inriktningsbeslutet för 2023-2024 och är därmed en av utgångspunkterna för det nya inriktningsbeslutet. Ytterligare underlag är:

- Den regionala utvecklingsstrategin 2020-2030 (RUS)
- Finansieringsplanen antagen av regionstyrelsen
- Styrelsen och nämndernas årsplaner 2024-2026 (RS, KKN, HN)
- Rapporten *Regionalt utvecklingsarbete i Gävleborg, uppföljning av projekt och insatser under 2023*.

Finansieringsplanen som är en uttolkning av RUS ur ett finansieringsperspektiv anger fyra prioriteringar/kriterier som är långsiktiga och gäller över tid. Dessa är hållbarhet, funktionell geografi, strukturförändring samt processmålet i RUS. Årsplanerna ger en inriktning för innevarande mandatperiod. Rapporten ger en samlad bedömning av det regionala utvecklingsarbetet i form av projekt och insatser i relation till länets utmaningar och RUS.

En region med tillväxt

RUS beskriver hur de ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensionerna av hållbarhet är ömsesidigt beroende av varandra och odelbara. Att integrera den ekonomiska dimensionen i det regionala utvecklingsarbetet innebär att påverka hur resurser används, genom att hushålla, underhålla och förädla. När värden ständigt återskapas ges förutsättning för en långsiktig ekonomisk hållbar utveckling. Ett effektmål i RUS är att Gävleborg har ett näringsliv som ställt om till en cirkulär och mer biobaserad ekonomi.

Finansieringsplanen beskriver hur finansieringen är ett verktyg i det regionala utvecklingsarbetet. Enligt planen ska insatser som bidrar i omställningen till ett hållbart samhälle prioriteras.

De politiska årsplanerna 2024-2026 pekar på att näringslivsutveckling och ökad innovationskraft i länet är en viktig del av det regionala utvecklingsarbetet. Ett starkt och ändamålsenligt innovationsstödsystem och en fungerande modell för export- och investeringsfrämjande behöver utvecklas. Prioriterade områden är besöksnäring, kulturella och kreativa näringar samt livsmedelsnäringen.

Analysen i rapporten visar att Gävleborg har utmaningar kopplade till omställningen till cirkulär ekonomi.

Prioritering 2024-2025 (projekt och företagsstöd)

- Besöksnäring, kulturella och kreativa näringar samt livsmedelsnäringen ska prioriteras i syfte att bidra till ett brett, inkluderande och diversifierat näringsliv.
- Insatser ska prioriteras som ökar vilja, kunskap, förmåga och kapacitet till omställning till biobaserat cirkulärt näringsliv bland små och medelstora företag inom en bredd av branscher.

Funktionell geografi

Funktionell geografi beskrivs i RUS som ett horisontellt perspektiv som ska ingå vid analyser av de regionala förutsättningarna och ligga till grund för ställningstaganden. Platsers olika förutsättningar, funktioner och funktionella samband ska beaktas i allt regionalt utvecklingsarbete.

I finansieringsplanen prioriteras bland annat insatser som främjar samverkan mellan olika orter för att utveckla samband och bidra till att orter kompletterar varandra. Insatser som är av betydelse för ortens/områdets utveckling ska prioriteras. De regionala utvecklingsmedlen ska bidra till utveckling i hela länet.

De politiska årsplanerna 2024-2026 uttrycker att länets attraktionskraft för företag och näringsliv ska stärkas under mandatperioden. De geografiska förutsättningarna i Gävleborg medför att länet är beroende av en välfungerande och hållbar infrastruktur. Andra utmaningar utifrån geografi och Ortsstruktur är tillgång till bredband och att kunna nyttja digitaliseringens möjligheter. Tillgång till elkraft och ett robust energisystem är en förutsättning för tillväxt.

En av rapportens slutsatser är att den geografiska analysen inför och under olika insatser behöver förbättras och det geografiska perspektivet stärkas.

Prioritering 2024-2025 (projekt, företagsstöd och kommersiell service)

Det geografiska perspektivet ska synliggöras och integreras i de insatser som finansieras.

Civilsamhället

En prioritering i RUS är insatser som stärker civilsamhällets förutsättningar att ge alla, oavsett kön, ålder, förmågor eller bakgrund, möjlighet att vara delaktiga i och ta del av Gävleborgs regionala utvecklingsarbete.

I finansieringsplanen prioriteras bland annat insatser som medför att fler branscher eller fler och nya grupper av människor, företag och organisationer involveras i och drar nytta av omställningsarbetet.

De politiska årsplanerna 2024-2026 lyfter civilsamhällets betydelse. Region Gävleborg ska stärka civilsamhällets förutsättningar. Genom samarbete ska förutsättningar skapas för föreningslivet att bedriva sitt arbete.

En slutsats i rapporten är att få projekt involverar civilsamhället. Ökad involvering av civilsamhället kan leda till ett bredare utbud av projekt och insatser.

Prioritering 2024-2025 (projekt)

Samverkansprojekt där etablerade aktörer tillsammans med civilsamhället genomför insatser för en hållbar regional utveckling ska prioriteras.

Medfinansiering i projekt

Regionala utvecklingsmedel (anslag 1:1) kan finansiera maximalt 50 procent av kostnaderna i ett projekt. Därför är samfinansiering med en eller flera andra finansiärer en förutsättning. Vid finansiering av projekt bör en hög grad av medfinansiering utöver anslag 1:1 eftersträvas, dels av medel från EU:s fonder, dels av andra/egna medel. En kompletterande finansiering möjliggör en högre grad av uppväxling av anslag 1:1 och de regionala utvecklingsmedlen räcker därmed till fler insatser. Det ska ses som meriterande för en projektansökan om anslag 1:1 utgör en mindre del av projektets totala budget.

Anslag 1:1 kombineras oftast med medel från Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF). Det är viktigt att de medel som avsatts i fonden nyttjas.